

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

**RAPPORT KWALITEITSONDERZOEK
INSTELLING VOOR AFSTANDSONDERWIJS VO
DE WERELDSCHOOL**

School : De Wereldschool
Plaats : Lelystad
BRIN-nummer : 24FY

Datum schoolbezoek : 10 maart 2015
Datum vaststelling : 2 juni 2015

Inhoud

- 1 Inleiding — 5
- 2 Kwaliteitsprofiel — 7
- 3 Beschouwing — 10
- 4 Vervolg van het toezicht — 13

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs bezocht de instelling voor afstandsonderwijs VO De Wereldschool te Lelystad in het kader van een kwaliteitsonderzoek (KO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de indicatoren van kwaliteitsaspecten op grond van het door de inspectie gehanteerde Toezichtkader PO/VO 2011.

Bij dit kwaliteitsonderzoek doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om indicatoren die betrekking hebben op de kwaliteitszorg, het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

Op grond van het kwaliteitsprofiel van de school dat naar aanleiding van een vorig inspectiebezoek is opgemaakt, op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kan de inspectie besluiten om niet alle indicatoren bij het onderzoek te betrekken. Dit is bij uw school niet aan de orde geweest.

Indien de school in het kader van zelfevaluatie over een bepaalde indicator of over een bepaald kwaliteitsaspect voldoende betrouwbare en valide gegevens heeft verzameld kan in overleg tussen school en inspectie besloten worden om de oordelen uit de zelfevaluatie alleen te verifiëren en deze niet zelf opnieuw te onderzoeken. Doorgaans is dit alleen bij onafhankelijk onderzoek door derden het geval.

Uw school heeft naast de schoolgids en het schoolplan documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking hebben. Het betreft onder andere de analyse van opbrengstgegevens, het activiteitenverslag van het schooljaar 2013/2014 en de resultaten van een in 2014 gehouden enquête kwaliteitszorg. Tijdens het bezoek aan de instelling zijn eveneens nog documenten ingezien waarin werkwijzen zijn vastgelegd. De inspectie heeft de informatie uit deze documenten bij de oordeelsvorming betrokken.

De opzet van het onderzoek

Het kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn;
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd;
- Bezoek aan de instelling, waarbij de voortgang van het onderwijs is onderzocht;
- Gesprekken met de manager klantcontact, de manager R&D tevens onderwijskundig coördinator primair onderwijs en met de examencoördinator/(docenten)coördinator voortgezet onderwijs over de kwaliteit van de indicatoren;
- een bevraging van leerlingen via de e-mail;
- Gesprek met twee leraren en een telefonische bevraging van enkele ouders.

Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met bovengenoemde betrokkenen vanuit de instelling en met de algemeen directeur van de holding waartoe De Wereldschool behoort.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 geeft de inspectie een beschouwing over de geconstateerde kwaliteit in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school. Indien van toepassing worden in deze beschouwing ook de toegevoegde indicatoren betrokken.

In de rapporten vanaf schooljaar 2013-2014 is hierin voor iedere bezochte instelling informatie opgenomen over de aanpak en de gevolgen van de bezuinigingen op het Nederlands onderwijs in het buitenland vanaf januari 2014. In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 Kwaliteitsprofiel

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan indicatoren die betrekking hebben op belangrijke kenmerken van goed onderwijs. De met een * gemarkeerde indicatoren zijn bepalend voor de vaststelling van het vervolgtoezicht.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Kwaliteitsaspect 1: De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden.

	1	2	3	4	5
1.1 * De leerlingen behalen het opleidingsniveau dat mag worden verwacht. .			•		
1.2 * De leerlingen lopen weinig vertraging op in de opleiding.			•		

Kwaliteitsaspect 2: De aangeboden leerinhouden zijn gericht op de brede ontwikkeling van leerlingen en de voorbereiding op vervolgonderwijs of arbeidsmarkt en samenleving.

	1	2	3	4
2.1 * De aangeboden leerinhouden Nederlandse taal in de onderbouw voldoen aan de kerndoelen			•	
2.2 * De aangeboden leerinhouden Nederlandse taal in de bovenbouw zijn dekkend voor de examenprogramma's.			•	
2.3 De school met taalzwakke leerlingen heeft een aanbod aan leerinhouden dat past bij de talige onderwijsbehoeften van deze leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 3: De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.

	1	2	3	4
3.1 De uitval van geplande onderwijsactiviteiten blijft beperkt.			•	

Kwaliteitsaspect 4: Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.

	1	2	3	4
4.1 Ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.			•	
4.2 De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school.			•	
4.3 Het personeel voelt zich aantoonbaar veilig op school.			•	
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.			•	

Kwaliteitsaspect 5: De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken

	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Kwaliteitsaspect 6: De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

	1	2	3	4
6.1 De aangeboden leerinhouden maken afstemming mogelijk op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.			•	
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 7: De leraren volgen systematisch de vorderingen van de leerlingen.

	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.				•
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen				•
7.3 De school gebruikt informatie van scholen en instellingen waar de leerlingen vandaan komen voor de begeleiding van de leerlingen.				•

Kwaliteitsaspect 8: De leerlingen die dat nodig blijken te hebben, krijgen extra zorg.

	1	2	3	4
8.1 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school tijdig de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			•	
8.2 * De school voert de zorg planmatig uit.				•
8.3 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.				•

Kwaliteitsaspect 9: De school zorgt systematisch voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.

	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6 De school waarborgt de kwaliteit van de examens en van andere toetsinstrumenten.			•	
9.7 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.				•

Naleving

	ja	Nee
N1b In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N2b In het schoolplan is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N4a Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima.	•	

3 Beschouwing

Dit hoofdstuk beschrijft het oordeel van de inspectie over de kwaliteit van het voortgezet onderwijs op De Wereldschool, Lelystad en geeft een toelichting op het kwaliteitsprofiel. Daarbij legt de inspectie zo mogelijk verbanden tussen de verschillende onderzochte indicatoren onderling en - voor zover relevant - tussen de indicatoren en de schoolcontext, de specifieke doelstellingen van de school en eerdere inspectieonderzoeken.

Voor een goed begrip wordt eerst de uitgangssituatie beschreven.

Uitgangssituatie en gevolgen bezuinigingen

De Wereldschool verzorgt al sinds 1948 afstandsonderwijs voor Nederlandstalige kinderen die in het buitenland verblijven. Sinds 1982 vindt er subsidieverstrekking via de Stichting NOB plaats. Een eventuele blijvende vermindering van subsidie wordt opgevangen met een (geringe) verhoging van de tarieven. In de loop van 2014 bleek dat de noodzaak hiertoe beperkt was, omdat ook de afstandsinstellingen toch nog voor een drietal jaren tijdelijk en beperkt door de Nederlandse overheid worden gesubsidieerd.

De school verzorgt onderwijs in het primair en voortgezet onderwijs in alle vakken van het Nederlandse onderwijs. Over het primair onderwijs verschijnt een afzonderlijk rapport. Op de bezoekdatum volgden 436 leerlingen in het primair onderwijs een of meer vakken, daarnaast gold datzelfde voor 206 leerlingen voortgezet onderwijs, waarvan 18 leerlingen het (pré-) programma Nederlands van het International Baccalaureate volgden. Leerlingen kunnen dus het volledige vakkenaanbod volgen of onderdelen daarvan in zogenoemde deelpakketten. Ongeveer 100 leerlingen volgen in het basisonderwijs bijvoorbeeld naast moedertaalonderwijs ook het pakket rekenen. Extra vakken worden vaak ingezet als aanvulling op het onderwijs van een plaatselijke of internationale school. De Wereldschool maakt deel uit van de holding IVIO (Instituut Voor Individuele Ontwikkeling). IVIO@School maakt daar ook deel van uit en verzorgt onderwijs aan leerlingen die in Nederland om uiteenlopende redenen niet op school onderwijs kunnen volgen. Andere onderdelen van deze holding zijn IVIO Examenbureau en IVIO Opleidingen. Met name het onderscheid dat drie jaar geleden is aangebracht tussen de Wereldschool (gericht op de buitensituatie) en IVIO@School (gericht op de Nederlandse markt) heeft ertoe geleid dat de Wereldschool zich sindsdien weer beter kon gaan focussen op haar specifieke doelgroep. De lespakketten zijn geïntegreerd in de elektronische leeromgeving en deels vernieuwd. Ook is er nu vanaf het begin van een aanmelding intensiever contact met leerlingen en hun ouders dan voorheen, onder andere met Skype. De Wereldschool biedt ook hierbij verschillende varianten aan. Na twee jaar van geleidelijke daling van het leerlingenaantal lijkt er nu weer sprake van een lichte groei. De Wereldschool werkt - naast een aantal vaste functies voor de coördinatie - met leraren, die vaak naast een lesgevende baan in Nederland voor een bepaald aantal uren voor De Wereldschool werken.

Algemeen beeld

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het voortgezet onderwijs op de Wereldschool als voldoende, waarbij alle indicatoren tenminste als voldoende zijn beoordeeld. Sterke punten zijn het volgen van de ontwikkeling van de leerlingen en de zorg die de Wereldschool biedt. Er is echt sprake van maatwerk, voor zover uiteraard de omstandigheden van afstandsonderwijs dat toelaten. De school heeft de afgelopen periode met name de individuele benadering verder uitgebouwd en het klantcontact geïntensiveerd, daarbij geholpen door de ontwikkelingen van de nieuwe media.

De inspectie heeft vertrouwen in de verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs op de Wereldschool. In beginsel bezoekt de inspectie over vier jaar de school opnieuw.

Toelichting

Opbrengsten

De inspectie kijkt bij de leerresultaten van het voortgezet onderwijs in de buitenlandsituatie zowel naar de examenresultaten als naar eventuele tussentijdse vertraging. Wat dit laatste betreft zijn er geen aanwijzingen dat leerlingen te traag door de leerstof gaan. De lespakketten voorzien weliswaar in een wat langere doorlooptijd dan een schooljaar, maar uitgangspunt is toch dat leerlingen in een schooljaar ook een jaar vooruitgaan.

De leerlingen die het IB-examen Nederlands doen, slagen doorgaans (vrijwel) allemaal op het verwachte niveau. De staatsexamens vinden op individuele basis plaats (met een individuele terugkoppeling), waarbij De Wereldschool de resultaten echter wel volgt en in kaart brengt. Het afgelopen jaar zijn alle leerlingen voor hun staatsexamen geslaagd.

De inspectie beoordeelt de resultaten al met al als voldoende tot goed. Daarbij hoort wel het voorbehoud dat leerlingen niet altijd gedurende langere tijd het onderwijs op de Wereldschool gevolgd hebben, en dat lang niet alle leerlingen hun lessen afsluiten met een formeel examen.

Onderwijspraktijk

De leraren onderhouden volgens vaste afspraken de contacten met leerlingen en ouders. Het lesprogramma is actueel en gebaseerd op een methode die in Nederland ook veel wordt gebruikt. De leerstof is uitgelijnd in de tijd en leerlingen en hun ouders krijgen aanwijzingen hoe het programma te volgen. Naast vakdocenten werkt de Wereldschool ook met mentoren die dit proces bewaken. De respons van de leraren is doorgaans voldoende vlot en adequaat. Daarbij wordt bewaakt dat leerlingen ook op tijd hun werk inleveren en wordt contact gezocht als dat niet of regelmatig te laat het geval is. Leerlingen geven aan dat zij – ondanks soms de last van een dagschool met veel huiswerk - in voldoende mate het programma kunnen volgen en doorwerken in een jaar tijd. Vrijwel allemaal ervaren zij een voldoende mate van ondersteuning. Er is sprake van voldoende motivatie en taakgerichtheid bij de leerlingen, die - zeker in het voortgezet onderwijs – gewend zijn aan een hoge mate van zelfwerkzaamheid en zelfverantwoordelijkheid.

Ouders worden in staat gesteld het proces te volgen, bijvoorbeeld door de maandelijkse rapportages en via contact met de mentor, terwijl toch de leerling de verantwoordelijkheid zo veel mogelijk behoudt. De Wereldschool is met ouders in contact over de wijze van begeleiding van hun leerlingen.

Het volgsysteem registreert naast gemaakt werk en toetsen ook het contact tussen de leerling en de docent en biedt daarmee tevens sociale veiligheid. De beschermde elektronische leeromgeving werkt daar ook aan mee.

Vanwege de hoge mate van afstemming op de individuele voortgang en de variaties die De Wereldschool daarin kan aanbrengen is de afstemming op de onderwijsbehoeften van de leerlingen hiermee eveneens voldoende gewaarborgd. Indien nodig worden aanvullende instructies aangeboden. De onderliggende techniek functioneert goed, al noemen sommige ouders wel de kwetsbaarheid van de internetverbinding. Dit valt De Wereldschool echter niet te verwijten.

De leerlingenzorg is voor het overige adequaat. Signalering en planmatig verlenen van hulp zijn aantoonbaar vanuit de procedures en het elektronische volgsysteem. De zorg is nauw verbonden met de mate van afstemming op het individu. Vandaar dat de uitvoering van de zorg als sterk is beoordeeld.

Telefonische navraag bij een aantal ouders van leerlingen in het buitenland die het afstandsonderwijs van de Wereldschool volgen en bevraging van leerlingen via de mail, leert dat zowel ouders als leerlingen over het geheel tevreden zijn over de resultaten, het onderwijspakket en over het contact met de leraren. Zoals op elke school lijken daarbij wel wat individuele verschillen voor te komen, bijvoorbeeld in de responstijd van de vakdocenten. Hierop wordt echter wel gestuurd als ouders dit aangeven. Soms hebben ouders bepaalde verwachtingen over de rolverdeling tussen de Wereldschool en de ouders. Het gaat dan met name over de mate van sturing bij het maken van werk. De Wereldschool speelt hier op in, waarbij wel de zelfverantwoordelijkheid van leerlingen zo veel mogelijk wordt gestimuleerd.

Kwaliteitszorg

De inspectie beoordeelt het geheel van de kwaliteitszorg als voldoende. Zoals gezegd heeft een duidelijke definiëring van de doelstelling en de doelgroep die enige tijd geleden heeft plaatsgevonden, daarbij geholpen. De school heeft een zorgvuldige intakeprocedure waardoor zij haar leerlingen goed kent en daarop het onderwijs kan inrichten en sturen. De resultaten worden regelmatig geanalyseerd en indien nodig leidt dit tot verbeteringen in het onderwijsproces. Datzelfde gebeurt op basis van gegevens over de klanttevredenheid die de school periodiek ophaalt. Er is kortom sprake van een planmatig verbeteringsproces van het onderwijs, waarover de Wereldschool zich ook verantwoordt aan ouders en andere belangstellenden. In documenten en protocollen heeft De Wereldschool haar werkwijze vastgelegd, bijvoorbeeld in het document Procedure IB Dutch and Literature, self-taught.

4 Vervolg van het toezicht

Bij dit kwaliteitsonderzoek heeft de inspectie ook de naleving van een aantal wettelijke voorschriften over de door het bestuur vastgestelde schoolgids en het schoolplan onderzocht, zoals die voor scholen in Nederland gelden. Op basis hiervan concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet.

De bevindingen van dit kwaliteitsonderzoek leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie. In beginsel volgt over vier jaar opnieuw een kwaliteitsonderzoek.

